

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 6. 2013
COM(2013) 455 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Boj za otvorenosť – budovanie otvorených systémov IKT lepším využitím štandardov vo
verejnom obstarávaní**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2013) 224 final}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNŮV

Boj za otvorenosť – budovanie otvorených systémov IKT lepším využitím štandardov vo verejnom obstarávaní

(Text s významom pre EHP)

1. Úvod

Veľa organizácií je „viazaných“ na svoje systémy IKT, pretože podrobné znalosti o fungovaní systému má k dispozícii iba poskytovateľ, takže keď vznikne potreba kúpy nového komponentu alebo licencií, dodať ich je schopný iba daný poskytovateľ. Dôsledkom tejto nedostatočnej hospodárskej súťaže sú vyššie ceny a iba v samotnom verejnom sektore sa takto zbytočne stratí približne 1,1 miliardy EUR ročne¹.

Lepším využitím štandardov, ktoré umožňujú jednotlivým uchádzačom poskytovať alternatívne riešenia, sa zmierni tento „stav pripútanosti“ a zvýši sa konkurencia, čo povedie k zníženiu cien a možnému zvýšeniu kvality. Dôvodom je to, že štandardy určujú kľúčové prvky technológie a vytvárajú rovnaké podmienky pre všetkých dodávateľov IKT². V rámci výziev na predkladanie ponúk systémov založených na štandardoch bude môcť predložiť ponuky viac dodávateľov, výsledkom čoho bude väčšia konkurencia a výber.

V oznámení „Digitálna agenda pre Európu“³ sa identifikovala táto pripútanosť ako problém a v rámci jeho akcie 23 sa prezentoval záväzok poskytnúť usmernenia týkajúce sa prepojenia štandardizácie IKT a verejného obstarávania, aby sa pomohlo verejným orgánom využívať štandardy na podporu efektivity a zníženie miery viazanosti na obmedzený okruh dodávateľov. Z tohto dôvodu je k tomuto oznámeniu pripojená praktická príručka o lepšom využívaní štandardov pri obstarávaní, najmä vo verejnom sektore.

2. PROBLÉM PRIPÚTANOSTI K SYSTÉMOM IKT

Verejné orgány uzatvárajú zmluvy s poskytovateľmi IKT na používanie produktu alebo služby IKT na určité časové obdobie. K viazanosti dôjde vtedy, keď verejný orgán nemôže jednoducho vymeniť poskytovateľa po ukončení tohto časového obdobia, pretože ďalší

¹ Odôvodnenie tejto sumy je uvedené v oddiele 2.

² Ghosh, R.A (2005) ‘An economic basis for open standards’ (Ekonomický základ pre otvorené štandardy), projekt FLOSSPOLs, <http://flosspols.org/deliverables/FLOSSPOLs-D04-openstandards-v6.pdf>.

³ V akcii 23 Digitálnej agendy sa uvádza záväzok poskytnúť „usmernenia týkajúce sa prepojenia normalizácie IKT a verejného obstarávania, aby pomohla verejným orgánom využívať normy na podporu efektivity a zníženie miery odkázanosti na obmedzený okruh dodávateľov“ COM/2010/0245, k dispozícii na [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0245R\(01\):EN:NOT](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0245R(01):EN:NOT). Viac informácií o akcii 23 sa nachádza na <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/pillar-ii-interoperability-standards/action-23-provide-guidance-ict-standardisation-and-public>.

poskytovateľ nemá k dispozícii všetky podstatné informácie o systéme na účely efektívneho prevzatia.

Z prieskumu⁴ vykonaného v roku 2011 (prieskum za rok 2011) medzi osobami zodpovednými za verejné obstarávanie v členských štátoch Európskej únie vyplynulo, že z 244 orgánov, ktoré sa zúčastnili na prieskume, minimálne 40 % sa domnievalo, že zmena ich existujúceho riešenia IKT by bola príliš nákladná, keďže by zahŕňala zmenu mnohých ďalších systémov, ktoré používajú údaje systému, ktorý by chceli zmeniť. 25 % účastníkov prieskumu vyjadrilo názor, že by nemohli zmeniť svoje riešenia IKT v dôsledku obavy z toho, že ich informácie by neboli prenositeľné.

Zo situácie viazanosti zvyčajne vyplýva, že v súťažných dokumentoch na nasledujúcu zákazku súvisiacu so systémom IKT, ktorý spôsobuje situáciu viazanosti, budú uvedené údaje odkazujúce na obchodnú značku daného systému. Obstarávatelia sú nútení uvádzať odkazy na obchodné značky, pretože nedostatok informácií o systéme IKT znemožňuje iný spôsob dostatočne presného opísania systému.

Vo viacerých štúdiách⁵ sa skutočne zistilo rozsiahle používanie obchodných značiek v súťažných podkladoch. Percentuálny podiel výziev na predkladanie ponúk, ktoré obsahujú odkazy na obchodné značky, sa pohybuje od 16 % do 36 % v závislosti od vzoriek použitých v štúdiách. Okrem toho väčšina z 244 respondentov v prieskume z roku 2011 používa obchodné značky vo výzvach na predloženie ponúk, pričom 23 % buď vždy alebo často uvádza obchodné značky a menej ako 40 % tak robí iba niekedy.

Na základe pravidiel Únie v oblasti obstarávania⁶ však technické špecifikácie musia umožňovať rovnaký prístup pre všetkých uchádzačov a nesmú mať za následok vytváranie neopodstatnených prekážok pre otváranie verejného obstarávania hospodárskej súťaži. Odkazy na obchodné značky sú dovolené len výnimočne, ak nie je možný dostatočne presný a zrozumiteľný opis predmetu zákazky; takýto odkaz sa doplní slovami „alebo ekvivalentné“.

Použitím obchodných značiek v súťažných dokladoch sa obmedzí hospodárska súťaž na dodávateľov danej značky a výsledkom je efektívny monopol a s ním spojené cenové následky. Okrem toho závislosť na jedinom poskytovateľovi systému IKT a jeho budúceho vývoja môže viesť k problémom s kontinuitou činnosti, keďže existuje riziko, že poskytovateľ sa môže rozhodnúť ukončiť podporu systému alebo niektorých jeho prvkov. To môže takisto viesť k nevyužitiu príležitostí na väčšiu mieru inovácie a efektivity, najmä v prípade, ak poskytovateľ nie je schopný modernizovať systém, aby vyhovoval budúcim nárokom.

⁴ <http://cordis.europa.eu/fp7/ict/ssai/docs/study-action23/study44-survey1results.pdf>.

⁵ Napríklad Ghosh, R.A (2005) 'An economic basis for open standards' (Ekonomická základňa pre otvorené štandardy), projekt FLOSSPOLs, <http://flosspols.org/deliverables/FLOSSPOLs-D04-openstandards-v6.pdf>. Paapst, M. 'Affirmative action in procurement for open standards and FLOSS.' (Pozitívne opatrenie vo verejnom obstarávaní v prospech otvorených štandardov a FLOSS) *International Free and Open Software Law Review* 2. vydanie, č. 2., s. 184-185, pozri <http://www.ifosslr.org/ifosslr/article/view/41>, Open Forum Europe, (2011); 'OFE Procurement Monitoring Report: EU Member States practice of referring to specific trademarks when procuring for Computer Software Packages and Information Systems between the months of February and April 2010' (Správa OFE o monitorovaní verejného obstarávania: Praktiky členských štátov EÚ pri odkazovaní na konkrétne obchodné značky pri obstarávaní počítačových softvérových balíkov a informačných systémov od februára do apríla 2010), máj, s. 6, pozri http://www.openforumeurope.org/openprocurement/open-procurement-library/Report_2010.pdf.

⁶ Smernica 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 134, 30.4.2004, s 114-240).

Z výsledkov štúdie Komisie⁷ vyplynulo, že otvorená verejná súťaž je veľmi účinná pri získavaní väčšieho počtu uchádzačov a že zdvojnásobením počtu uchádzačov došlo k zníženiu hodnoty zákazky približne o 9 %.

Na základe pomeru zvýšeného počtu uchádzačov a znížených nákladov, ako aj odhadovanej sumy verejného obstarávania EÚ v oblasti IKT vo výške 78 miliárd EUR⁸, pričom v 16 % prípadov týchto obstarávaní sa uvádzali obchodné názvy, sa odhaduje, že verejné orgány vynaložia zbytočne približne 1,1 miliardy EUR ročne⁹ v dôsledku obmedzeného počtu uchádzačov spôsobeného uvádzaním obchodných názvov.

3. SYSTÉMY IKT ZALOŽENÉ NA ŠTANDARDOCH VS. VLASTNÍCKE SYSTÉMY IKT

Používanie systémov IKT založených na štandardoch namiesto proprietárnej technológie pomôže sprístupniť reštriktívne postupy verejného obstarávania, pretože štandardy sprístupňujú základné poznatky o systéme každému, čo znamená, že ďalší potenciálni dodávatelia by mohli vykonávať údržbu alebo vývoj systému za konkurencieschopnejších podmienok.

Okrem ekonomického hľadiska má prechod k IKT systémom založeným na štandardoch aj ďalšie podstatné výhody, čo uznáva aj akčný plán pre elektronickú verejnú správu¹⁰.

3.1. Interakcia s občanmi – zvýšenie efektívnosti a slobodný výber

Keďže štandardy tvoria špecifikácie, ktoré môžu poznať všetky zainteresované strany, výrobky a služby od rôznych výrobcov môžu byť interoperabilné, čím sa uľahčuje a zefektívňuje integrácia jedného verejného systému s iným na účely výmeny údajov¹¹. To napríklad umožní občanom poslať údaje akémukoľvek verejnemu orgánu iba raz. V prípade potreby týchto údajov na iné účely je možné ich automaticky získať a opäť použiť, čím sa zefektívni vzájomná komunikácia medzi občanmi a verejnými orgánmi na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni. Ak by sa rovnaká úroveň interoperability mala dosiahnuť medzi systémami nezaloženými na štandardoch, náklady a zložitosť by boli podstatne vyššie.

⁷ Estimating the Benefits from the Procurement Directives (Odhadované prínosy smerníc o obstarávaní) http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/modernising_rules/estimating-benefits-procurement-directives_en.pdf.

⁸ Základ tvorí údaj o výdavkoch verejného sektora na IT v Spojenom kráľovstve vo výške 18 miliárd EUR v roku 2010 a výskum, z ktorého vyplýva, že Spojené kráľovstvo sa podieľa 23 % na verejných výdavkoch EÚ v oblasti IT. Tento údaj bol porovnaný s odhadom získaným z databázy zmlúv verejného sektora v oblasti IKT (MAPPS) vo výške 54 miliárd EUR na základe príslušných kódov IT CPV (tento údaj je pravdepodobne podhodnotený vzhľadom na skutočnosť, že v Ú. v. EÚ sa uverejňujú iba nadprahové zákazky a že nie všetky prípady obstarávania v oblasti IT sú zahrnuté pod kódy IT CPV).

⁹ Ak by sa počet uchádzačov zdvojnásobil v 16 % obstarávaní v oblasti IKT, pretože by sa v nich už neodkazovalo na obchodné názvy (ide o najnižší počet uvedený v štúdiách uvedených v poznámke pod čiarou č. 5), ušetrilo by sa 9 % zo 16 % zo 78 miliárd EUR ročne, čo predstavuje 1,1 miliardy EUR ročne.

¹⁰ KOM(2010) 743, k dispozícii na internetovej adrese: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0743:FIN:EN:PDF>; pozri tiež: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/node/165>.

¹¹ Ghosh, R.A. (2005) 'An economic basis for open standards' (Ekonomický základ pre otvorené štandardy), projekt FLOSSPOLs, <http://flosspols.org/deliverables/FLOSSPOLs-D04-openstandards-v6.pdf>. Hesser, Czaya a Riemer (2007) 'Development of standards' (Vývoj štandardov), v W. Hesser (Ed) *Standardisation in Companies and Markets*, s. 123-169, Hamburg: univerzita Helmuta Schmidta.

Navyše ak sa používajú proprietárne výrobky a nie výrobky založené na štandardoch, môže to obmedzovať prístup občanov, ktorí môžu komunikovať s verejnými orgánmi, iba ak majú prístup k rovnakému produktu a používajú ho¹². Ak verejné orgány používajú produkty založené na štandardoch, občania môžu používať aj iné produkty, v rámci ktorých sa implementovali tieto štandardy.

3.2. Interakcia s ostatnými verejnými orgánmi

Európsky rámec interoperability a európska stratégia interoperability predstavené v oznámení Komisie s názvom Smerom k interoperabilite európskych verejných služieb¹³ sú značne závislé od používania systémov IKT na základe štandardov. Interoperabilita je nevyhnutná pre poskytovanie cezhraničných služieb elektronickej verejnej správy (eGovernment), ktoré občania a podniky potrebujú pri cestovaní, práci, štúdiu a podnikaní v rámci EÚ a ktoré sú podkladom pre jeden z cieľov európskeho jednotného digitálneho trhu. Keď verejné orgány zavedú alternatívne riešenia založené na štandardoch, vývoj potrebných cezhraničných služieb bude jednoduchší.

3.3. Viac inovácie

V smernici o opakovanom použití informácií verejného sektora¹⁴ sa stanovuje pre členské štáty povinnosť v prípadoch, keď je povolené opakovane používať dokumenty orgánov verejného sektora, sprístupniť tieto dokumenty elektronickými prostriedkami¹⁵, ak je to možné a primerané.

K týmto údajom môžu patriť digitálne mapy, meteorologické, právnické, dopravné, finančné, ekonomické a iné údaje, ako aj aplikačné programové rozhrania (API) systémov IKT. Spoločnosti a občania potom môžu využívať tieto údaje a systémy verejných orgánov na vývoj nových aplikácií, ktoré sú prospešné pre spoločnosť vo všeobecnosti, pomáhajú podporovať rast a zamestnanosť a prispievajú tiež k inováciám vo verejnom sektore.

Ak sú tieto údaje k dispozícii vo formátoch, ktoré zodpovedajú spoločným štandardom, vývojárom aplikácií to veľmi pomôže zabezpečiť, aby ich aplikácie pracovali s údajmi mnohých verejných orgánov a aby občania mohli využívať tieto aplikácie vždy, keď sa nachádzajú v Európe.

Okrem toho systémy IKT založené na štandardoch je možné ľahšie rozvíjať a tieto systémy sú schopné lepšie poskytovať budúce služby, ktoré majú verejné orgány v súlade s očakávaniami poskytovať občanom efektívnym a inovačným spôsobom. Štandardy poskytujú potrebné nástroje, ktoré môže ktokoľvek so znalosťami o IKT použiť na tvorbu doplnkov k systému alebo na migráciu údajov z jedného systému do druhého, čím sa zvyšujú možnosti využitia.

¹² http://www.epractice.eu/files/European%20Journal%20epractice%20Volume%202012_6.pdf.

¹³ KOM(2010) 744 v konečnom znení.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0744:FIN:SK:PDF>.

¹⁴ Smernica 2003/98/ES (Ú. v. EÚ L 345, 31.12.2003, s 90 – 96).

navrhované aktualizácie: http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm.

¹⁵ Vo svojom návrhu smernice o zmene smernice 2003/98/78 Komisia navrhla nahradiť pojem „elektronickými prostriedkami“ pojmom „v strojovo čitateľnom formáte a spolu s ich metaúdajmi“. KOM(2011) 877 v konečnom znení.

3.4. Nižšie náklady pre dodávateľov IKT

Táto viazanosť má vplyv aj na dodávateľov IKT. Z prieskumu z roku 2011 vyplynulo, že väčšina dodávateľov IKT by uprednostnila otvorenejšie obstarávanie založené na štandardoch, keďže by sa tým otvorili trhy pre všetkých, a tým zvýšila konkurencia na trhu IKT v EÚ. Je však jasné, že obchodné výsledky niektorých vedúcich dodávateľov s dominantným postavením môžu byť nepriaznivo ovplyvnené, ak by noví účastníci trhu boli schopní konkurovať efektívnejšie.

Napriek výhodám, ktoré pre väčšinu dodávateľov IKT vyplývajú z používania obstarávania na základe štandardov, im to spôsobí náklady na implementáciu a používanie štandardov v produktoch a službách. Tieto náklady by sa mali porovnať s ich bežnými nákladmi na údržbu a vývoj produktov a služieb. Z prieskumu realizovaného v roku 2012 medzi verejnými orgánmi a dodávateľmi IKT¹⁶ (prieskum z roku 2012) vyplynulo, že 30 % zainteresovaných strán očakáva výraznejší rast nákladov v krátkodobom horizonte (za predpokladu, že verejné orgány budú naďalej konzistentne uplatňovať štandardy v dlhodobom horizonte). 41 % respondentov však očakáva, že dlhodobé náklady na riešenia sa znížia, čo znamená, že dodávatelia IKT budú mať výhody z dôvodu nižších nákladov a lepšieho prístupu k trhom.

Systémy IKT založené na štandardoch umožnia väčšiu interoperabilitu, inováciu a hospodársku súťaž, znížia náklady a zlepšia interakciu s občanmi. Budú predstavovať základ pre novú generáciu otvorených, flexibilných a spolupracujúcich služieb elektronickej verejnej správy v prospech zlepšenia postavenia európskych občanov a podnikov v súlade s akčným plánom pre elektronickú verejnú správu na roky 2011 až 2015.

4. PRÍRUČKA OBSTARÁVANIA IKT NA ZÁKLADE ŠTANDARDOV

Teoreticky sa zdá byť jednoduché získať v budúcnosti systémy IKT založené na štandardoch. Jediné, čo treba urobiť, je vyžadovať štandardy pri obstarávaní nových licencií a komponentov. Pokiaľ ide o prax, značný počet obstarávajúcich orgánov, ktoré sa zúčastnili na prieskume z roku 2011, však uviedol, že mali ťažkosti s používaním štandardov pri obstarávaní IKT, keď takmer 50 % z nich uviedlo nedostatočnú odbornosť na prijatie rozhodnutia, ktoré štandardy sú relevantné a vhodné pre konkrétne potreby IKT. Preto je dôležité pomôcť obstarávateľom prekonať tieto praktické prekážky, aby mohli riadne používať štandardy.

V súčasnosti niektoré členské štáty (napríklad Francúzsko, Taliansko, Holandsko, Spojené kráľovstvo, Nemecko, Švédsko, Španielsko a Dánsko¹⁷) podporujú používanie štandardov vo verejnom obstarávaní IKT. Verejným orgánom pomáhajú prostredníctvom praktických usmernení pozostávajúcich zo zoznamov odporúčaných štandardov pre konkrétne situácie, príručiek pre obstarávanie a vzorových textov na použitie v súťažných podkladoch. Napriek týmto osvedčeným postupom iba 25 % účastníkov prieskumu v roku 2011 malo prístup k tomuto druhu poradenstva, čo naznačuje potrebu vypracovať usmernenia s dosahom na väčší počet obstarávateľov vo verejnom sektore.

Európska komisia určila hlavné ťažkosti, ktorým čelia verejné orgány pri obstarávaní systémov IKT, a zhromaždila osvedčené postupy niektorých členských štátov, ktoré aktívne pracujú na odstránení týchto ťažkostí. Tieto osvedčené postupy tvoria základ pre „Príručku

¹⁶ <http://cordis.europa.eu/fp7/ict/ssai/docs/study-action23/study44-survey1results.pdf>.

¹⁷ <http://cordis.europa.eu/fp7/ict/ssai/docs/study-action23/d2-finalreport-29feb2012.pdf>.

obstarávania štandardizovanej IKT – prvky osvedčených postupov“ (ďalej len „príručka“), ktorá sprevádza toto oznámenie.

Obsahom príručky je:

- poradenstvo pre vypracovanie stratégie IKT pozostávajúce z hlavných zásad, ktoré treba dodržiavať v rámci štátu, regiónu alebo oblasti použitia na zabezpečenie spolupráce systémov IKT a na poskytovanie efektívnych služieb občanom a ostatným stranám, ktoré pracujú s verejnými orgánmi;
- poradenstvo pre posúdenie štandardov metodickým, spravodlivým a transparentným spôsobom s cieľom vybrať štandardy, ktoré by sa mali používať na podporu stratégie IKT a na elimináciu viazanosti. Táto činnosť sa realizuje priebežne s cieľom zabezpečiť, aby sa v prípade, ak sú k dispozícii nové štandardy, tieto štandardy použili namiesto skôr zvolených štandardov.
- Usmernenia o najlepšom spôsobe určenia potrieb verejného orgánu v oblasti IKT a hodnotenia potenciálnych systémov IKT, ktoré dokážu splniť tieto potreby vrátane zohľadnenia požiadaviek používateľov;
- Poradenstvo o dlhodobom rozpočtovom plánovaní s cieľom preklenúť vyššie počiatočné náklady počas snahy o odstránenie situácie viazanosti na jeden systém.
- Poradenstvo o angažovanosti v oblasti trhu, aby verejné orgány chápali aktuálnu trhovou ponuku a naopak, aby trh rozumel budúcim potrebám verejných orgánov.
- Poradenstvo o tom, ako vypracovať praktické, ihneď použiteľné pokyny (zoznam odporúčaných štandardov pre konkrétne aplikácie IKT, vzorové texty na použitie v súťažných podkladoch, odborné vzdelávanie), ktoré pomôžu verejným orgánom pri príprave súťažných podkladov obsahujúcich vhodné odkazy na správne štandardy pre správne situácie a správnym spôsobom.

Príručka takisto ponúka príklady osvedčených postupov a materiál, ktorý obstarávajúce orgány môžu použiť pri realizácii usmernení. Príručka je určená všetkým, ktorí môžu byť zapojení do verejného obstarávania IKT, vrátane osôb zodpovedných za obstarávanie, osôb zodpovedných za IT vo verejnom sektore, ako aj odborníkov v oblasti IKT poskytujúcich poradenstvo verejným orgánom.

Z príručky jasne vyplýva, že otázky týkajúce sa riešenia problému viazanosti, častejšieho a lepšieho využívania štandardov a interoperabilných systémov nemôžu vyriešiť jednotliví obstarávatelia sami, ale musia byť súčasťou celkového dlhodobého plánu na vhodných odvetvových a organizačných úrovniach s cieľom zabezpečiť, aby systémy IKT efektívne spolupracovali.

5. SÚVISIACE INICIATÍVY

Pokiaľ ide o podporu využívania štandardov, na úrovni EÚ existuje niekoľko ďalších iniciatív:

- Návrh smernice o dostupnosti webových stránok orgánov verejného sektora prijatý Európskou komisiou¹⁸, v ktorom sa predpokladá vytvorenie harmonizovaného štandardu na základe práce Európskej organizácie pre normalizáciu v súlade s mandátom M/376¹⁹.
- Portfólio rozsiahlych pilotných projektov v oblasti elektronickej verejnej správy realizovaných v rámcovom programe EÚ pre konkurencieschopnosť a inovácie v rámci programu podpory politiky IKT (CIP ICT PSP), v ktorom sa odporúčajú štandardy prispôbené jednotlivým aplikáciám, napríklad pre platformy elektronického obstarávania²⁰ a elektronickú identifikáciu²¹.
- Výsledky práce platformy s viacerými účastníkmi (eInvoicing²²) v súvislosti s jednotným európskym platobným priestorom.
- Spoločné štandardy a špecifikácie pre metódu hodnotenia (CAMSS)²³ vypracované v rámci programu ISA (Program interoperabilných riešení pre európske verejné správy²⁴), ktoré poskytujú rámec na hodnotenie štandardov a špecifikácií interoperability a na spoločné využívanie výsledkov. Príručka podporuje používanie CAMMS pri hodnotení štandardov.
- Ďalšia akcia v rámci ISA, pozorovateľňa vnútroštátneho rámca interoperability (NIFO)²⁵ poskytuje komentáre k činnostiam súvisiacim s interoperabilitou v Európe. Zameriava sa na analýzu národných rámcov interoperability, ktoré možno považovať za významný základ pre stratégiu IKT každej organizácie verejného sektora a ktoré sú podporované aj v príručke.
- Okrem toho na základe poslednej reformy európskeho normalizačného systému²⁶ majú obstarávatelia možnosť formulovať technické špecifikácie v súťažných podkladoch prostredníctvom odkazov na špecifikácie IKT vypracované fórami a konzorciami, ktoré Komisia určí po konzultáciách najmä s európskou platformou s viacerými účastníkmi pre oblasť štandardizácie IKT, pričom doteraz bolo možné uvádzať odkazy iba na štandardy alebo špecifikácie vyhlásené vnútroštátnymi, európskymi a medzinárodnými normalizačnými organizáciami.

6. ČO AK NIE SÚ K DISPOZÍCII ŽIADNE ŠTANDARDY?

V prípade niektorých nových typov aplikácií, ktoré verejné organizácie potrebujú vyvinúť na riešenie dôležitých sociálnych problémov, ako je zabezpečenie kvalitnej a cenovo dostupnej

¹⁸ COM(2012) 721, pozri <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0721:FIN:SK:PDF> a <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/proposal-directive-european-parliament-and-council-accessibility-public-sector-bodies-websites>.

¹⁹ <http://www.mandate376.eu/>

²⁰ <http://www.peppol.eu/>.

²¹ <https://www.eid-stork.eu/>.

²² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/einvoicing/index_en.htm.

²³ <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/idabc-camss/>.

²⁴ http://ec.europa.eu/isa/index_en.htm.

²⁵ http://ec.europa.eu/isa/actions/04-accompanying-measures/4-2-3action_en.htm.

²⁶ Nariadenie (EÚ) č. 1025/2012, U. v. EÚ L 316, 14.11.2012, s. 12 – 33 a http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/standardisation-policy/index_en.htm.

zdravotnej starostlivosti pre starnúcu populáciu, boj proti zmene klímy atď., možno ešte neexistujú potrebné štandardy. V takýchto prípadoch by mohli verejné orgány nadviazať spoluprácu s ostatnými verejnými obstarávateľmi pri obstarávaní vo fáze pred komerčným využitím. To znamená obstarávanie služieb výskumu a vývoja²⁷, ktoré umožnia verejnému sektoru rozdeliť si s priemyselným odvetvím riziká a výhody pri realizácii prelomového výskumu a vývoja. To obstarávateľom umožňuje usmerniť priemyselné odvetvie, aby reagovalo na ich potreby, pričom môžu porovnávať výhody a nedostatky konkurenčných riešení rôznych dodávateľov (prostredníctvom navrhovania, prototypov a testovania) bez toho, aby zadávali veľké zákazky jedinému dodávateľovi. Dodávateľov môžu takisto požiadať, aby sa zúčastnili v príslušných štandardizačných orgánoch na vytváraní štandardov súvisiacich s výsledkami výskumu a vývoja pre projekt vo fáze pred komerčným využitím. Európske partnerstvo pre cloud²⁸ je jedným z príkladov obstarávania vo fáze pred komerčným využitím, v rámci ktorého sa vyvíjajú štandardy.

7. OBSTARÁVANIE IKT ZALOŽENÉ NA ŠTANDARDOCH: CESTA VPRED

Európska komisia vyzýva všetky verejné orgány v členských štátoch na používanie príručky, aby využili príručku ako pomôcku na zmiernenie viazanosti na ich systémy IKT a tým podporili hospodársku súťaž v Európe a podnietili rozvoj európskeho jednotného digitálneho trhu, a to aj zabezpečením širšieho prístupu k verejným údajom a informáciám a ich širšieho využívania. Európska komisia využije príručku aj na zlepšenie využívania štandardov vo svojich vlastných systémoch IKT a vyzýva európske inštitúcie, aby ju v tom nasledovali.

Očakáva sa, že členské štáty spolu s Európskou komisiou a ďalšími európskymi inštitúciami postupne vypracujú špecializované verzie príručky prispôbené ich vlastným stratégiám IKT a používaniu jednotlivých štandardov. Je pravdepodobné, že takýto opakovaný prístup bude postupne prinášať väčšie výhody vzhľadom na úsporu nákladov a ďalšie príležitosti pre inovácie a hospodársku súťaž.

Z konzultácií o predchádzajúcej verzii príručky²⁹ vyplynulo, že väčšina účastníkov konzultácií oceňuje spoločné využívanie osvedčených postupov, a to tak tí, ktorí majú v súčasnosti prístup k zdrojom osvedčených postupov, ako aj tí, ktorí k nim prístup nemajú. Viac ako 90 % účastníkov v oboch kategóriách (alebo 71 % celkovej vzorky) uviedlo, že spoločné využívanie osvedčených postupov je alebo by bolo užitočné alebo veľmi užitočné.

S cieľom uľahčiť zdieľanie osvedčených postupov Európska komisia podporí túto iniciatívu organizovaním stretnutí s príslušnými zainteresovanými stranami (verejné orgány, dodávateľské odvetvia IKT, normalizačné organizácie a občianska spoločnosť), ako aj zriadením verejnej webovej stránky o osvedčených postupoch. Pravidelnou výmenou skúseností sa budú verejné organizácie navzájom od seba učiť, prispôbia sa osvedčeným postupom, ktoré sa objavujú, budú riešiť spoločné problémy a navrhovať spoločné riešenia. Zdieľaním osvedčených postupov sa zabezpečí zosúladenie rozhodnutí prijatých v rôznych

²⁷ Obstarávanie vo fáze pred komerčným využitím je vymedzené v dokumente COM/2007/799 a v súvisiacom pracovnom dokumente SEC/2007/1668.

²⁸ COM(2012) 0529, s. 13 (kľúčové opatrenie 3),
http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=EN&type_doc=COMfinal&an_doc=2012&nu_doc=529

a

http://ec.europa.eu/information_society/activities/cloudcomputing/europeancloudpartnership/index_en.htm.

²⁹ <http://cordis.europa.eu/fp7/ict/ssai/docs/study-action23/study44-survey1results.pdf>.

členských štátoch, čím sa zmierni nejednotnosť a pomôže sa zaistiť skutočný jednotný digitálny trh.

Komisia bude navyše podávať správy o výsledku tohto procesu, najmä:

- poskytovať relevantné informácie o postupoch verejných orgánov pri obstarávaní IKT, posudzovať využívanie štandardov pri obstarávaní IKT týmito orgánmi, rozvíjať praktické poradenstvo, dlhodobé ocenenia podnikov, ako aj rozpočtové plánovanie;
- preskúmať postup obstarávania a podávať správy o úspechoch a o tom, čo sa dalo urobiť lepšie, aby sa podnietil vznik osvedčených postupov v budúcnosti.

Tieto informácie a súvisiace údaje by mohli byť doplnené prehľadom štatistických údajov o uvedených odkazoch na obchodné názvy vo verejných súťažiach, počte dodávateľov zúčastnených na verejnom obstarávaní a hodnoteniami pomeru hodnoty za vynaložené peniaze v oblasti obstarávania IKT.

Uvedené opatrenia budú mať za následok otvorenejšie systémy IKT založené na štandardoch, ktoré by mali pomôcť vytvoriť efektívnejšie verejné služby IKT schopné vývoja a prispôsobenia budúcim potrebám. Dodávateľský priemysel v oblasti IKT bude môcť súťažiť v tom, kto ponúkne väčšiu hodnotu za peniaze verejných orgánov, a ponúkať inovačné nové služby.